

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIV | NÚM. 2260
2,90€ | 8 GENER 2023

Agustí Codinach

**«Resteu fermes
en la fe!
No us deixeu
confondre!»**

ESPECIAL BENET XVI (16 PÀGINES)

► Benet XVI
ha mort als 95 anys
després de tota una vida
de servei a l'Església

Benet XVI a la Sagrada Família, el 7 de novembre del 2010.

Adeu al Papa teòleg

Francesc recorda el testimoni de fe i de pregària de Benet XVI

© Vatican Media

Malgrat que la seva elecció com a Papa va generar crítiques, de seguida es va guanyar la simpatia de totes les sensibilitats catòliques.

PAPA FRANCESC
«Només Déu coneix el valor i la força de la seva intercessió, dels seus sacrificis oferts pel bé de l'Església»

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Al final de l'audiència general del dimecres 28 de desembre, el papa Francesc posava en alerta el món catòlic en demanar «a tothom una pregària especial» per Benet XVI, «perquè el Senyor el consoli i el sostingui en aquest testimoni d'amor a l'Església, fins al final».

El motiu d'aquesta petició era que en les darreres hores s'havia produït un agreujament de l'estat de salut del Papa emèrit, de 95 anys d'edat. Només tres dies després, dissabte 31 de desembre, a les 9.34, moria Benet XVI al monestir Mater Ecclesiae del Vaticà.

El mateix 31, en la celebració de les primeres vespres de la solemnitat de Santa Maria Mare de Déu i del *Te Deum* d'acció de gràcies per l'any que acabava, Francesc adreçava els seus pensaments al Papa alemany: «Amb emoció recordem la seva persona, tan noble, tan gentil. I sentim tanta gratitud al cor: gratitud a Déu per haver-lo donat a l'Església i al

món; gratitud a ell, per tot el bé que ha fet, i especialment pel seu testimoni de fe i de pregària, sobretot en aquests darrers anys de la seva vida retirada. Només Déu coneix el valor i la força de la seva intercessió, dels seus sacrificis oferts pel bé de l'Església.»

Una gratitud que també han pogut mostrar els fidels al papa Benet, perquè el seu cos ha estat a la basílica de Sant Pere del dilluns 2 de gener al dimecres 4 perquè tothom pogués pregar i dedicar-li un darrer adeu.

L'1 de gener, solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu, Francesc novament tenia present el Papa traspassat: «Encomanem a la Mare de Déu el nostre estimat papa emèrit Benet XVI perquè l'acompanyi en el seu pas d'aquest món a Déu. (...) Ens unim tots, amb un sol cor i una sola ànima, per donar gràcies a Déu pel do d'aquest servent fidel de l'Evangelí i de l'Església.»

El Vaticà ha informat que la data del funeral del Papa emèrit és el dijous 5 de gener, a les 9.30, a la plaça de Sant Pere del Vaticà, oficiat pel papa Francesc.

Per al funeral no es requereix entrada per participar-hi. De fet, la Santa Seu ha explicat que «serà una celebració senzilla» perquè així ho volia Benet XVI.

Tampoc no es tracta d'un funeral d'Estat i només es convida de manera destacada delegacions oficials d'Alemanya i Itàlia. La resta de delegacions de països poden participar-hi, també com a convidades, però com qualsevol altre funeral.

El taüt de Benet XVI es durà a la basílica de Sant Pere i després a les grutes del Vaticà per al seu enterrament, en una tomba ara buida on havien estat enterrats Joan XXIII i Joan Pau II.

Perfil biogràfic

Joseph Ratzinger neix a la localitat de Marktl am Inn, Alemanya, el 1927. El 1951 és ordenat sacerdot i el 1977 és nomenat arquebisbe de Munic i Freising, i és creat cardenal.

És membre de diferents acadèmies científiques d'Europa i rep vuit doctorats *honoris causa* de diverses universitats.

Durant la seva etapa com a professor de Teologia dona a conèixer als alumnes pensadors considerats avançats com Yves Congar i Henri de Lubac, a més d'autors protestants. Com a assessor al Concili Vaticà

II, defensa un debat obert i una nova manera d'exposar les veritats centrals de la fe. Ratzinger reacciona davant del que qualifica com a deriva caòtica del catolicisme després del Vaticà II, que atribueix a una interpretació superficial de l'esperit conciliar.

El 1981 Joan Pau II el nomena prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe. Des d'aquest càrrec es mostra crític amb qüestions morals, com el control de la natalitat. Sota el seu mandat, la Congregació aprova escrits sobre la posició de l'Església en relació amb les persones homosexuals i avalua la compatibilitat de la Teologia de l'Alliberament amb la doctrina catòlica. Finalment, prohibeix l'exercici de la docència en nom de l'Església a teòlegs com Hans Küng o Leonardo Boff. Poc abans de ser escollit Papa, afronta la crisi d'abusos sexuals. Entre altres responsabilitats, Joan Pau II li encarrega la redacció d'un nou Catecisme.

El 19 d'abril del 2005 és escollit Papa en substitució de Joan Pau II. L'elecció genera crítiques perquè se'l considera conservador. Aviat, però, aconsegueix guanyar-se la simpatia de totes les sensibilitats catòliques i d'altres confessions cristianes per l'equilibri entre la defensa de les veritats fonamentals de la fe i la seva capacitat per dialogar.

El 2006 publica la primera encíclica, *Deus caritas est*; el 2007, la segona, *Spe salvi*, i la darrera, el 2009, *Caritas in veritate*.

Dels tres viatges que fa a l'Estat espanyol, destaca el de novembre del 2010 a Santiago de Compostel·la i Barcelona, on dedica la Sagrada Família i visita l'Obra del Nen Déu. El darrer viatge a Espanya és el 2011 per a la Jornada Mundial de la Joventut a Madrid.

El 29 d'agost del 2006 redacta el seu testament espiritual, on exhorta: «Resteu fermes en la fe! No us deixeu confondre!» (que podeu llegir íntegrament a la pàgina 14).

L'11 de febrer del 2013 anuncia per sorpresa, en llatí, la seva renúncia per manca de forces. Aquest gest es considera excepcional perquè és la primera renúncia des de l'edat mitjana. Es fa efectiva el 28 de febrer. Unes setmanes després de l'elecció de Francesc, Benet XVI es retira al monestir Mater Ecclesiae, dins dels murs del Vaticà, on viu dedicat a la pregària fins a la seva mort.

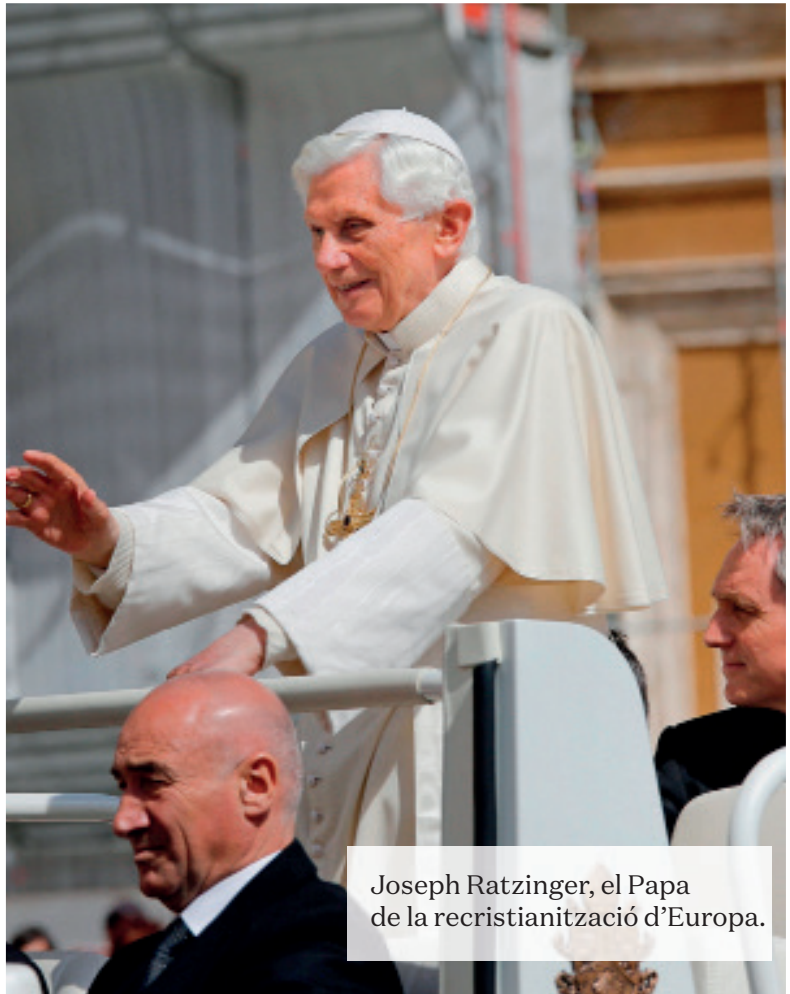

El cos de Benet XVI, a la capella del monestir Mater Ecclesiae.

Benet XVI i Europa

Benet XVI va contribuir d'una forma decisiva perquè es formés al nostre continent això que podríem dir-ne un «romanent d'Europa»

GABRIEL MAGALHÃES
Escriptor

Joseph Ratzinger, el Papa de la recristianització d'Europa.

Guillermo Simón

Els darrers tres Papes han estat molt geoestratègics. No es tracta d'una geoestratègia política, sinó d'aquella que neix de la brúixola misteriosa de l'Esperit Sant, que sempre ha guiat l'Església en la gran aventura per la història de la humanitat, amb el Pare com a horitzó darrer. Karol Wojtyła, vingut de Polònia, es va transformar en Joan Pau II per, entre d'altres coses, obrir els murs que recloïen les ànimes de molts països emparedats en règims caducs. Més tard, Jorge Mario Bergoglio, arribat, com ell mateix va dir, de la fi del món, va escollir el nom de Francesc per guiar una Església intensament planetària, tan humil com global: una nau que ha salpat una vegada més de Roma, rumb a totes les distàncies.

Entre l'un i l'altre, Joseph Ratzinger, nascut a Alemanya, seria, amb el nom de Benet XVI, el Papa de la recristianització d'Europa. El nostre continent, tan àrid en la seva abundància, tan descregut malgrat totes les seves catedrals i la densa capil·laritat de les seves ermites i santuaris, necessitava un Papa que l'ajudés a fer les paus, d'una vegada, amb les seves arrels cristianes. Perquè fins i tot les nostres revolucions més progressistes, més laïques, són sempre un xic evangèliques:

com comprova el filòsof Pere Lluís Font, la llibertat, la igualtat i la fraternitat constitueixen un nou vocabulari, una nova gramàtica per al mil·lenari ideal cristià.

Quan el papa Benet XVI va renunciar, es podria haver dit que havia fallat aquest projecte: que Europa es perdria per sempre en les boires tristes del seu espèc materialisme. El cristianisme ens hauria deixat enrere per sempre, cercant noves geografies. Però no va ser així. Benet XVI va contribuir d'una forma decisiva perquè es formés al nostre continent això que podríem dir-ne —seguint sant Pau quan pensava sobre el destí d'Israel— un «romanent d'Europa»: un ampli grup de persones que es manté fidel i actiu enmig de les dificultats més grans i que ens il·lumina i acompanya a tots. De fet, el papa Francesc no ha deixat de regar aquest gra de mostassa que Benet XVI va sembrar. Una sembra que es va fer a través dels seus llibres cristal·lins, tan ben pensats com escrits, a través del seu perfil seriós, però sempre amable, en el qual la fe, la cultura i l'art s'unien, i a través del seu pontificat. Tots tenim un Papa que va ser el «nostre» Papa. Benet XVI, ho confesso, ha estat «el meu» Papa. I, amb molt d'afecte, amb més joia que tristesa, me l'imagino ara tocant el piano a la casa del Pare.

Gràcies pel vostre ministeri i amor a l'Església

Moment de la consagració de la Sagrada Família, a la qual Omella (tercera fila per la dreta) va acudir com a bisbe de Calahorra i La Calzada-Logronyo.

Guillermo Simón

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA

Arquebisbe de Barcelona
i president de la Conferència
Episcopal Espanyola

Benet XVI, que tant va impactar el món amb el seu pensament teològic, humilitat i lliurament generós a l'Església, ha fet el seu darrer i definitiu viatge a la casa del Pare des de la seva residència al senzill i petit monestir Mater Ecclesiae del Vaticà.

Han quedat gravats en els nostres ulls el seu comiat en helicòpter sobrevolant la ciutat del Vaticà quan va fer efectiva la seva renúncia.

Demanam pel seu repòs etern. Li agraim el profund ministeri com a Papa, els escrits teològics i el profund amor a l'Església.

Que des de la casa del Pare continuï mirant amb tendresa el nostre món i cadascun de nosaltres. Que demani al Pare que la pau i la concòrdia regnin entre nosaltres; perquè no ens desviem del camí que porta a l'encontre amb el Déu fet home en aquest Infant de Betlem, el misteri del qual celebrem en aquestes entranyables festes de Nadal.

Restarà per sempre al nostre cor la seva proximitat envers l'Església que peregrina a Espanya.

A més de canonitzar i beatificar un bon nombre de fills de l'Església que peregrina a Espanya, va proclamar el doctorat de sant Joan d'Àvila i en tres ocasions va venir per motius destacables:

El 2005 va visitar València per celebrar la Trobada Mundial de les Famílies.

El 2010 va viatjar com a pelegrí a Santiago de Compostel·la en l'Any Sant i a Barcelona, per a la dedicació a Déu del temple de la Sagrada Família, que des d'aquell dia va quedar obert al culte i davant del qual va quedar profundament meravellat per la bellesa i immens simbolisme.

I el 2011 va viatjar a Madrid per celebrar la Jornada Mundial de la Joventut amb més d'un milió de joves vinguts d'arreu del món. Aleshores, després d'aquella tempesta a Cuatrosientos, ens va dir que havíem viscut una aventura plegats i ens va animar a «afrontar amb Crist les proves de la vida».

Benvolgut Benet XVI, us recordarem sempre. Que Santa Maria, Mare de Déu i Mare nostra, us mostri Jesús, fruit beneït del seu ventre. Papa Benet, reposeu en pau.

L'anava trobant...

JOAN TORRA

Degà de la Facultat de Teologia de Catalunya (Ateneu Universitari Sant Pacià)

L'Institut Patrístic *Augustinianum* està situat just al costat de la columnata de la plaça de Sant Pere del Vaticà, per la banda on hi ha el que fins ara era anomenada la Congregació per a la Doctrina de la Fe. Un dia del temps dels meus estudis anant a la biblioteca em vaig trobar de cara amb el que aleshores era el cardenal prefecte de la Congregació. Portava una cartera senzilla i plena. El vaig saludar educadament i ell em va respondre amablement. No em coneixia de res, és clar! M'imagino que això li devia haver passat altres vegades. A mi em va agradar trobar-me «aquell treballador humil» (ell mateix es va definir així); era trobar-me amb algú que amb la seva saviesa havia conformat bona part de la meva formació teològica.

Era així! Per indicació de mossèn Josep M. Rovira Belloso, cursant el Tractat de Déu, havia llegit un llibre meravellós: la *Introducció al cristianisme* de l'aleshores teòleg Joseph Ratzinger. Després hi va insistir el P. Evangelista Vilanova.

Al costat d'ells per obra del qui seria el bisbe Pere Tena —aleshores degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya— vaig devorar dos llibres més, un sobre *L'Esperit de la Litúrgia* i un altre que em va configurar en la meva predicació posterior: *Paraula en l'Església*: una delícia! L'he fet servir de llibre de pregària i l'he ofert com a meditació al costat del que porta per títol *El Déu de Jesucrist. Meditacions sobre Déu u i tri*.

Arribat a la biblioteca descobria la tesi doctoral —una de les seves— del cardenal que havia saludat. Era sobre sant Agustí: *Popolo e casa di Dio in Sant'Agostino*. I aquesta obra m'ha acompanyat en la concepció imprescindiblement eclesiològica del sant bisbe d'Hipona. Desconeixia que la seva formació més bàsica era patrística. Em va admirar. L'arrel dels Pares li donava solidesa en l'enlairament compacte de l'edifici de la seva lògica teològica fins al cel.

Ja amb el nom de Benet XVI, a més de la seva obra personal sobre *Jesús de Natzaret*, tres cartes encíclics han continuat oferint el seu pensament: *Deus caritas est*; *Spe salvi* i *Caritas in veritate*. Em quedo amb un fragment de la segona (10-11) on parla de la mort a partir d'Ambròs de Milà. Diu: «Al principi Déu no va instituir la mort, sinó que la va donar com a remei [...]; una vegada condemnat el pecat, la vida dels homes va començar a ser miserable. [...] Aquesta paradoxa de la nostra actitud suscita una pregunta més profunda: què és realment la vida? I què significa veritablement eternitat? Hi ha moments en què de sobte percebem [...] que el que normalment anomenem vida, en veritat no ho és.»

Que reposi ara amb Vida plena de Caritat en l'Eternitat de Déu.

L'arrel dels Pares li donava solidesa en l'enlairament compacte de l'edifici de la seva lògica teològica fins al cel

Benet XVI, «aquell treballador humil».

© Vatican Media

Un record inoblidable

Agustí Codinach

El papa Benet obrint la porta de la façana de la Glòria, el 7 de novembre del 2010.

CARDENAL LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH
Arquebisbe emèrit de Barcelona

El Pare etern ha cridat a la Jerusalem celestial el Papa emèrit Benet XVI, el matí del dia 31 de desembre de 2022.

Hem d'estar molt agraïts al Papa emèrit Benet XVI pel seu constant servei i d'una manera molt especial per haver acceptat la meva invitació a venir a Barcelona per dedicar la basílica de la Sagrada Família.

Especialment els barcelonins sempre més vincularem el papa Benet XVI amb la nostra estimada ciutat i la dedicació de la basílica de la Sagrada Família, obra d'Antoni Gaudí, arquitecte genial i cristià conseqüent, aquell joïós diumenge 7 de novembre del 2010.

Sempre vaig tenir consciència que calia que fos el papa Benet XVI qui dediqués aquest temple majestuós i riquíssim en simbologia artística, litúrgica, catequètica i evangelitzadora. El Papa acceptà la invitació.

Avui com a record agraït per aquesta celebració pontifícia, he pensat una mica en aquells grans records de la dedicació del 7 de novembre del 2010. He recordat aquelles paraules de Benet XVI, que em digué a l'hora del dinar: «De la celebració d'aquest matí m'ha quedat un record inesborrable.» I quan visitava el Papa emèrit sempre m'ho recordava.

Penso que la construcció del temple de la Sagrada Família posa en relleu la tenacitat de tot el poble català que des de 1882 s'esforçava per anar aixecant les façanes i les torres d'aquest monument gaudinià fruit d'un autèntic geni.

Aquesta basílica bellíssima és un signe de la presència de Déu en la gran ciutat de Barcelona. El papa Benet XVI, en l'homilia de la missa de dedicació del temple, ens va dir que aquesta és la gran tasca: mostrar que Déu és Déu de pau i no de violència, de llibertat i no de coacció, de concòrdia i no de discòrdia. «Gaudí amb la seva obra ens mostra que Déu és la veritable mesura de l'home i que el secret de l'autèntica originalitat rau, com deia ell, a tornar a l'origen que és Déu.» Cal afirmar que obrint el seu esperit a Déu ha estat capaç de crear en aquesta ciutat un espai de bellesa, de fe i d'esperança, que porta l'home a la trobada amb qui és la Veritat i la Bellesa mateixa.

El Papa reitera que la dedicació d'aquest temple, en una època en què l'home pretén edificar la seva vida d'esquena a Déu, com si no tingués res a dir-li, ens mostra que Déu és la veritable mesura de l'home. Que el secret de l'autèntica originalitat rau, com deia ell, a tornar a l'origen, que és Déu.

Benet XVI aprofita la seva estada a Barcelona els dies 6 i 7 de novembre per dir-nos: «Demano a Déu que en aquesta terra catalana es multipliquin i es consolidin nous testimonis de santedat, que prestin al món el gran servei que l'Església pot fer i ha de fer a la humanitat: ser icona de la bellesa divina, flama ardent de caritat, perquè el món cregui en aquell que Déu ha enviat.»

Benet XVI i la informació religiosa

GIOVANNI MARIA VIAN

Historiador i director emèrit de «L'Osservatore Romano»

Sent un jove i brillant professor universitari, Joseph Ratzinger va participar a totes les sessions del Concili (1962-1965) com a consultor teològic d'un dels seus principals protagonistes, l'arquebisbe de Colònia, el cardenal Frings, al costat de la majoria reformadora. En aquells anys es va adonar de la importància de la comunicació en la societat contemporània en un àmbit força difícil i nou com és el de la informació religiosa.

A aquesta consciència s'unia en Ratzinger una capacitat extraordinària de claredat en l'ensenyament universitari, així com en conferències, entrevistes i llibres. El 1968 la seva *Introducció al cristianisme* esdevé un èxit rotund en vendre'n cinquanta mil còpies en pocs mesos. Justament en aquells anys posteriors al Vaticà II va esclatar una forta oposició entre els que volien anar més enllà de les reformes proposades pel Concili i els que veien perillós considerar-ho una ruptura amb la tradició.

Ratzinger, arrengrerat en la línia reformadora, no volia abandonar el Vaticà II i, en conseqüència, aviat va ser considerat pels mitjans de comunicació un nostàlgic del passat. Aquest fals estereotip del progressista penedit, si no francament traïdor al Concili, va venir confirmat pel seu nomenament com a arquebisbe de Munic i Freising el 1977, volgut per Pau VI, que el va crear cardenal, i més encara després de la crida a Roma per part de Joan Pau II, que el volia el 1981 com a prefecte de l'antic Sant Ofici, és a dir, guardià de la doctrina catòlica.

A aquesta situació el cardenal Ratzinger va reaccionar amb tres llibres d'entrevistes: un del 1985 amb l'italià Vittorio Messori i dos més, del 1996 i del 2000, amb l'alemany Peter Seewald. Aquest, a més, publicarà un tercer llibre entrevista el 2010 i un quart després de la renúncia el 2016, fins a la gran biografia del 2020. A aquests llibres, traduïts en diverses llengües amb gran èxit, cal afegir l'any 1997 una breu autobiografia i una llarguíssima entrevista amb August Everding per a la televisió bavaresa.

Inesperada segons molts mitjans, l'elecció al conclave va ser acollida amb molts prejudicis i els anys del pontificat, així com els posteriors a la renúncia, es van caracteritzar per repetits incidents mediàtics. Però Benet XVI no va ser ajudat com es mereixia per les antiquades estructures vaticanes, que ni tan sols van saber aprofitar l'oportunitat que oferia la trilogia (2007-2012) sobre Jesús de Natzaret. I el Papa ho va reconèixer amb valentia, assumint responsabilitats que no eren seves.

Ratzinger no volia abandonar el Vaticà II i, en conseqüència, va ser considerat pels mitjans de comunicació un nostàlgic del passat

© Vatican Media

La renúncia humil de Benet XVI

Va igualar el Bisbe de Roma amb la resta de bisbes de l'Església, que presenten la renúncia en arribar a un límit d'edat

LETICIA SOBERÓN

Experta en Intel·ligència col·laborativa

Guillermo Simón

Benet XVI era un Papa humil, tímid davant les multituds.

Joseph Ratzinger va ser una persona de grans dimensions intel·lectuals i espirituals, però pocs van conèixer una característica seva, enfosquida per la «llegenda negra» de la seva suposada rigidesa personal: la humilitat. Humilitat com a ésser humà i com a estudiós.

Proper i desimbolt en grups petits, tímid davant de les multituds, mai no va tenir por al debat serè, va afrontar molts cops un diàleg tranquil amb qui pensava diferent. Va tractar els bisbes com a iguals (m'ho comentava un bisbe amic en visita *ad limina*) i era senzill i acollidor. Saludava amb amabilitat quan es trobava amb les persones a Borgo Pio a Roma.

La seva renúncia l'any 2013, però, no va ser només un signe de senzillesa individual. Joseph Ratzinger estava en línia amb l'*aggiornamento* de l'Església emprès pel Concili Vaticà II en la dècada dels seixanta, que va deixar enrere progressivament els serrells de maneres i costums imperials que el papat havia anat assumint amb els segles i consolidat a l'edat mitjana.

Vegem com els Pontífexs han anat despullant-se de restes imperials. El bes al peu va ser abolit per Joan XXIII; Pau VI va abandonar la tiara pontificia i va suprimir la Guàrdia Noble, que estava constituïda per voluntaris pertanyents a famílies nobles d'Itàlia. Joan Pau II va deixar de fer servir la cadira gestatòria per passar al papamòbil. I Benet XVI va tenir almenys dos gestos que continuaven aquest procés: el seu escut ja no tenia la tiara, sinó una mitra senzilla de bisbe, i quan va sentir que li fallaven les forces per continuar guiant l'Església, va renunciar a l'exercici del papat. En altres

paraules, va deixar enrere la concepció imperial del càrrec vitalici i va igualar el Bisbe de Roma amb la resta de bisbes de l'Església, que presenten la renúncia en arribar a un límit d'edat.

Concretament, però..., quina va ser la causa que el va dur a renunciar al papat?

Ell mateix ho deia amb senzillesa i claredat en la seva *declaratio* l'11 de febrer del 2013: li fallaven les forces. La seva edat avançada, la complexitat del món que li tocava viure i la necessitat de viatjar a diferents punts del globus per animar les comunitats i moviments van suposar per a ell obstacles impossibles de superar, sentint-se afeblit i mancat d'energia per a la seva missió. La renúncia va ser fruit d'un «examen de consciència reiterat davant Déu», i també va ser assumida «amb plena llibertat». Abans d'ell era impensable que un Papa renunciés, sobretot havent vist Joan Pau II en un declivi físic molt notable progressiu i convençut, però, que el Senyor li demanava ser al seu lloc fins al final.

Doncs Benet XVI va tenir la llibertat interior de ser fidel a l'Esperit Sant fent el contrari. Amb una humilitat enorme i confiant tant en Déu com en els dinamismes interns de l'Església. La renúncia va provocar que milions de catòlics se sentissin esglaiats davant d'un fet pràcticament inèdit. Però no era més que deixar de ser Bisbe de Roma... igualant-se a qualsevol dels altres bisbes del món.

La seva vida i el seu exemple, juntament amb els seus escrits i reflexions, són ja un patrimoni de la humanitat.

La darrera lliçó del mestre de teologia

La seva obra, tant teològica com magisterial, fins i tot, divulgativa, és immensa

SERGI RODRÍGUEZ

Vicerector de Relacions Institucionals de la Universitat Abat Oliba CEU

© Vatican Media

El Papa conreava una gran vida interior.

Vocació de teòleg és la paraula que millor pot definir el llarg servei que el sacerdot i bisbe Joseph Ratzinger, cridat finalment al papat com a Benet XVI, ha prestat a l'Església durant 77 llargs anys. Durant aquesta etapa ha canviat completament el context cultural amb el qual ha dialogat la fe cristiana i en el qual s'ha encarnat la missió de l'Església.

Des del seu inici en la vida eclesial, sempre va ser una persona coherent, que sabia escoltar però que tenia un criteri propi. Així, va ser percebut com a progressista per molts conservadors i com a conservador per molts progressistes.

La laboriositat va ser una constant: treballava, treballava molt i treballava bé. El llum de la seva habitació, a la casa paterna o al palau apostòlic, era el darrer d'apagar-se.

Ser humil és una altra de les seves constants: des del primer suspens el 1954 fins a la renúncia el 2013, sempre va saber encaixar els contratemps de la vida fonamentant la seva personalitat en una fe profunda que el portava sempre a buscar el bé de l'Església.

Seria un error confondre la seva tímidesa, que tant li va dificultar assumir l'episcopat a Munic i a Roma, amb la intransigència, caricatura amb la qual molts van voler falsament, i en va, desacreditar-lo. Els qui van treballar amb ell recorden la seva escolta empàtica, la seva mirada observadora i constància enorme; també el seu sentit de l'humor fi.

Durant l'etapa a la cúria romana eren habituals les sortides als llacs del camp (Castelli) o les pinedes de la platja (Òstia) per passar el dia amb els seus col·laboradors, laics i amb família majoritàriament. Com els gats

que sempre va tenir a casa (tant al seu pis a la Piazza Città Leonina com a les seves estances al monestir Mater Ecclesiae), sempre va ser refractari a l'afalac. Ho vaig poder comprovar personalment.

Conreava una vida interior intensa, com el seu admirat sant Agustí, que el va portar durant la seva docència i investigació a formular un magisteri que cercava la translació entre la *civitas dei* i la *civitas terrena*, entre el déu dels teòlegs i el déu dels filòsofs.

La seva experiència conciliar el va fer advertir el perill que podria comportar una confusió entre l'encarnació i contemporització, cosa que podia portar a una secularització de l'Església.

D'aquí que, com el seu estudiat sant Bonaventura, concebés la superació necessària de l'anàlisi contextual de l'existencialisme heideggerià per formular una lectura dels temps des de la il·luminació balthasariana. Dit d'una altra manera: si el cristià no és en el món des d'una intensa vida interior, és el món qui ocupa aquesta vida. La seva obra, tant teològica com magisterial, fins i tot, divulgativa, és immensa.

Quan semblava que ja havia arribat al zenit del seu servei, però, va assolir la major glòria que adorna el servei: la humilitat. Contra tot pronòstic, va presentar la renúncia per considerar que no disposava de les forces necessàries per prestar adequadament el ministeri petrí.

Un gest lloat per tots, per ningú imitat. Va ser la darrera lliçó de qui, davant dels qui es limitaven a analitzar-lo des d'unes sabates vermelles, duia en realitat les sandàlies del pescador.

«L'escombriaire de Déu»

M. TERESA COMPTE

Presidenta de l'Associació per a l'Acollida i l'Acompanyament Betània

Quanta brutícia a l'Església i entre els qui, pel seu sacerdoci, haurien d'estar-hi completament entregats! Aquestes paraules formen part de la meditació de la novena estació del Via Crucis que el cardenal Ratzinger va escriure pel Divendres Sant del 2005. Com a prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe (CDF), Joseph Ratzinger havia conegut totes i cadascuna de les denúncies d'abusos sexuals que, especialment des del 2001, arribaven a la CDF. Des d'aquest organisme va fer front a la crisi a la diòcesi de Boston i als escàndols de l'Església a Irlanda, així com al terratrèmol que va suposar el reconeixement eclesial de la història d'abusos perpetrats pel fundador dels Legionaris de Crist, Marcial Maciel.

Des de la CDF, el cardenal Ratzinger va obrir la porta que, amb empentes i rodolons, però de manera inexorable, condueix l'Església catòlica pel camí del reconeixement. En l'àmbit legislatiu, cal reconèixer la determinació amb què, des de l'any 1988, va treballar el cardenal Ratzinger per tal que els ordinaris i superiors religiosos assumissin les seves responsabilitats en assumptes penals.

La primera gran reforma legislativa és de l'any 2001, la *Sacramentorum sanctitatis tutela*, reformada, essent ja Benet XVI, l'any 2010. Després, arribà la *Carta circular per ajudar les Conferències Episcopals en la preparació de Línies guia per tractar els casos d'abusos sexuals a menors per part del clergat*, acompanyada de la sol·licitud de fer-les arribar a la CDF abans de l'any 2012.

En aquest llarg camí que l'Església segueix recorrent, les reformes legislatives són cabdals, però insuficients. Què seria de la justícia si no anés acompanyada de l'amor? (*Caritas in veritate*, 6).

L'atenció pastoral del papa Benet XVI a les víctimes és tant o més important que unes reformes legislatives que, reconeguem-ho, a hores d'ara encara són insuficients. El lloc que la profunda crisi patida a la societat i a l'Església irlandesa ha ocupat en el ministeri de Benet XVI, sense menystenir l'atenció a la crisi destapada a la diòcesi de Boston, és el testimoni d'un compromís.

L'any 2006, durant la visita *ad limina* dels bisbes irlandesos, Benet XVI mostrà el camí: cercar i afrontar la veritat del que ha succeït, establir garanties de no-repetició, complir amb la justícia i curar les víctimes.

La carta adreçada l'any 2010 als catòlics irlandesos, fruit de reunions periòdiques amb l'episcopat i del coneixement dels successius informes publicats, és la mostra d'una sol·licitud sincera.

Benet XVI ho ha demostrat en les seves trobades constants en tots i cadascun dels seus viatges apostò-

lics. Reunions discretes, mai secretes, que s'han organitzat des de la convicció que mai, mai, s'ha d'exposar les víctimes.

Avui sabem que Joseph Ratzinger, essent arquebisbe de Munic, podria haver actuat de la mateixa manera com durant molts anys ho ha fet l'Església: silenciament. Reconeguem-ho sense por, reparem d'una vegada a les víctimes tot el que és de justícia reparar i agraïm la lluita sincera contra la corrupció dels falsos profetes que «l'escombriaire de Déu», distant del poder i enemic del carrerisme, va convertir en un dels senyals indelebles del seu pontificat.

© Vatican Media

El papa Ratzinger va fer de la lluita contra els abusos un senyal indeleble del seu pontificat.

**Benet XVI mostrà el camí:
cercar i afrontar la veritat
del que ha succeït, establir
garanties de no-repetició,
complir amb la justícia
i curar les víctimes**

Diàleg i l'islam

Aquells anys ens ensenyaren molt sobre la naturalesa del veritable diàleg, que comença amb una mà estesa i el cor obert

Agustí Codinach

HALIL BÁRCENA

Islamòleg i escriptor
 Director de l'Institut d'Estudis Sufís de Barcelona

Ha mort el papa emèrit Benet XVI. A ulls musulmans, la seva figura roman lligada a l'anomenat discurs de Ratisbona i tot el que va venir després. El 12 de setembre de 2006, Benet XVI va pronunciar una conferència a la universitat alemanya de Ratisbona, on anys abans havia estat professor de Teologia, sent llavors encara Joseph Ratzinger, un teòleg de gran prestigi. La conferència —no exempta de polèmica— duia per títol *Fe, raó i la universitat: records i reflexions*. Es tractà d'una dissertació a propòsit de la relació entre fe i raó, un tema recurrent de la teologia cristiana.

Però, la controvèrsia es degué a una citació —marginal, tot sigui dit, respecte del conjunt de la conferència— en què Benet XVI esmentà el diàleg que l'emperador bizantí Manuel II Paleòleg mantingué amb un savi musulmà d'origen persa sobre les diferències entre el cristianisme i l'islam, i el suposat vincle d'aquest darrer amb la violència, sempre segons l'emperador. A penes un mes després de la conferència, 138 savis i líders religiosos musulmans procedents de 43 països adreçaren una carta al papa Benet XVI i als caps de les principals esglésies i comunitats cristianes de tot el món, sota el títol *Una paraula comuna entre nosaltres i vosaltres*. La missiva perseguia dos objectius: corregir

la desinformació —molts cops malintencionada— al voltant de l'islam i allargar la mà del diàleg a les autoritats cristianes, diàleg basat en la paraula comuna islamo-cristiana constituïda pel doble manament de l'amor a Déu i al proïsme.

Les posteriors puntualitzacions de Benet XVI sobre el seu discurs, així com les seves paraules sinceres i afectuoses vers l'islam, contribuïren a apaivagar els ànims. Home de fe i d'idees, però també d'actes i gestos, Benet XVI, que potser fou sempre més teòleg que Papa, visità poc després Turquia, un viatge carregat d'una enorme transcendència simbòlica.

Més enllà d'altres consideracions, aquells anys ens ensenyaren molt sobre la naturalesa del veritable diàleg. Per exemple, que el diàleg s'estableix entre persones de diferents punts de vista; i que en el diàleg no es tracta d'imposar la veritat de l'un a l'altre. I el que és més important, que el diàleg comença amb una mà estesa i el cor obert. Tot home de Déu ha de saber estendre la mà a l'altre. Benet XVI ho feu llavors i els musulmans ho valoraren d'allò més.

Tot va començar al voltant de la fe i la raó. Doncs bé, avui podem afirmar que la raó no té dret a matar la fe, però la fe no pot ser mai repugnant a la raó.

Benet XVI i l'economia

Guillermo Simón

La idea més potent de Benet XVI sobre l'economia és afirmar que aquesta es pot viure des de l'altruisme, des de l'amor, des de la solidaritat

ENRIQUE LLUCH FRECHINA
Professor de la Universitat CEU
Cardenal Herrera de València

Començo amb la crida que va fer Benet XVI en el missatge de la XLVI Jornada Mundial de la Pau del 2013. Al punt 5: *Construir el bé de la pau mitjançant un nou model de desenvolupament i d'economia* afirmava que «calen persones, grups i institucions que promoguin la vida, afavorint la creativitat humana per aprofitar fins i tot la crisi com una ocasió de discerniment i un nou model econòmic». Aquesta invitació a construir un model diferent, que promogui les persones i es posi al seu servei estava precedit per una encíclica, *Caritas in veritate*.

Allí ja havia convidat a «viure relacions autènticament humanes, d'amistat i de sociabilitat, de solidaritat i de reciprocitat, també dins de l'activitat econòmica i no només fora o *després* d'ella. El sector econòmic no és ni èticament neutre ni inhumà o antisocial per naturalesa. És una activitat de l'home i, precisament perquè és humana, ha de ser articulada i institucionalitzada èticament» (36).

I aquesta és la idea més potent de Benet XVI sobre l'economia i la que xoca de manera frontal amb l'economicisme regnant: afirmar que l'economia es pot viure des de l'altruisme, des de l'amor, des de la solidaritat. Que aquests valors ètics no només es poden inserir en el nostre comportament econòmic i formar-ne part,

sinó que és l'única manera que l'economia compleixi la seva veritable vocació.

No hem de separar ni gestionar d'una manera independent l'ètica i l'economia, perquè totes dues estan íntimament lligades. L'encíclica afirma que la gratuïtat i la lògica del do han de tenir un espai en l'activitat econòmica ordinària. És més, arriba a afirmar que «sense la gratuïtat no s'assoleix ni tan sols la justícia» (38). Per això, la raó econòmica ha d'estar formada de gratuïtat i dels principis tradicionals de l'ètica social. Això no sols «és una exigència de l'home en el moment actual, sinó també de la raó econòmica mateixa» (36).

I quina idea més potent i més contrària a l'economicisme preponderant que constatar que l'economia no només es pot impregnar d'amor i gratuïtat sinó que la mateixa raó econòmica les necessita per ser realment justa? Quina manera més adequada de construir el regnat de Déu a la terra que apostar per un model d'economia basat en els valors de donació i regal, d'aliança i reciprocitat, més que no pas els de recerca del propi interès, de contracte i d'equivalència? Benet XVI va mostrar un camí i ens va convidar, a economistes i no economistes, a seguir-lo, a construir-lo i a eixamplar-lo per portar una bona notícia a l'organització econòmica.

«Resteu fermes en la fe! No us deixeu confondre!»

Testament espiritual de Benet XVI, que va redactar el 29 d'agost del 2006

En retrospectiva, veig i comprenc que fins i tot els trams foscos i esgotadors d'aquest camí van ser per a mi salvació i que va ser en ells on Ell em va guiar bé

He vist com s'ensorraven tesis que semblaven inamovibles i que van resultar meres hipòtesis: la generació liberal, la generació existencialista, la generació marxista

Si en el capvespre de la meva vida miro enrere, cap a les dècades que he viscut, veig en primer lloc quantes raons tinc per donar gràcies. Primerament, dono gràcies a Déu, dador de tot bé, que m'ha donat la vida i m'ha guiat en diversos moments de confusió; sempre m'ha aixecat quan començava a relliscar i sempre m'ha tornat la llum del seu semblant. En retrospectiva, veig i comprenc que fins i tot els trams foscos i esgotadors d'aquest camí van ser per a mi salvació i que va ser en ells on Ell em va guiar bé.

Dono les gràcies als meus pares, que em van donar la vida en una època difícil i que, a costa de grans sacrificis, amb el seu amor em van preparar una magnífica llar que, com una llum clara, il·lumina tots els meus dies fins avui. La clara fe del pare ens va ensenyar als fills a creure, i com a senyal sempre s'ha mantingut ferma enmig de tots els meus èxits científics; la profunda devoció i la gran bondat de la mare són un llegat que mai no podré agrair-li prou. La germana m'ha assistit durant dècades desinteressadament i amb cura afectuosa; el germà, amb claredat del seu judici, la seva vigorosa resolució i la serenitat del seu cor, sempre m'ha aplanat el camí; sense el seu constant precedir-me i acompanyar-me, no hauria pogut trobar la senda correcta.

De cor dono gràcies a Déu pels molts amics, homes i dones, que sempre m'ha posat al costat; pels col·laboradors en totes les etapes del camí; pels professors i alumnes que m'ha donat. Amb gratitud els encomano tots a la Seva bondat. I vull donar gràcies al Senyor per la meva bonica pàtria als Prealps bavaresos, on sempre he vist brillar l'esplendor del mateix Creador. Dono les gràcies al poble de la meva pàtria perquè hi he experimentat una vegada i una altra la bellesa de la fe. Prego perquè casa nostra continuï sent una terra de

fe i us demano, benvolguts compatriotes: no us deixeu apartar de la fe. I, finalment, dono gràcies a Déu per tota la bellesa que he pogut experimentar en totes les etapes del viatge, però especialment a Roma i Itàlia, que ha esdevingut la meva segona pàtria.

A tots aquells a qui he perjudicat d'alguna manera, us demano perdó de tot cor.

El que abans he dit als meus compatriotes, ho dic ara a tots els qui en l'Església han estat confiats al meu servei: resteu fermes en la fe! No us deixeu confondre! Tot sovint és com si la ciència —les ciències naturals, d'una banda, i la recerca històrica (especialment l'exegesi de la Sagrada Escripura), de l'altra— fos capaç d'oferir resultats irrefutables en desacord amb la fe catòlica. He viscut les transformacions de les ciències naturals des de fa molt de temps, i he vist com, ben al contrari, les certeses aparents contra la fe s'han esvaït, tot demostrant que no eren ciència, sinó interpretacions filosòfiques que només semblen ser competència de la ciència. Des de fa seixanta anys acompanyo el camí de la teologia, especialment de les ciències bíbliques, i amb la successió de les diferents generacions, he vist com s'ensorraven tesis que semblaven inamovibles i que van resultar meres hipòtesis: la generació liberal (Harnack, Jülicher, etc.), la generació existencialista (Bultmann, etc.), la generació marxista. He vist i veig com de la confusió d'hipòtesis n'ha sorgit i en torna a sorgir la raonabilitat de la fe. Jesucrist és veritablement el camí, la veritat i la vida, i l'Església, amb totes les seves insuficiències, n'és veritablement el cos.

Finalment, us demano humilment: pregueu per mi, perquè el Senyor, malgrat tots els meus pecats i defectes, em rebí a la casa eterna. A tots els qui m'han estat confiats, s'adrecen les meves oracions de tot cor, dia a dia.

Guillermo Simón

En el seu testament espiritual,
Benet dona gràcies pels seus orígens.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la
Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcristiana

catalunya_cristiana

Catalunya Cristiana

Director: *Òscar Martí Navarro*

Consiliari: *Mn. Miquel Ramón Fuentes*

Sotsdirectora: *Carme Munté Margalef*

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel*

Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané,

Joan Andreu Parra

Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Fotògraf: *Agustí Codinach*

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Halil Bárcena, M. Teresa Compte, Enrique

Lluch, Gabriel Magalhães, Lluís Martínez

Sistach, Joan Josep Omella, Sergi

Rodríguez, Guillermo Simón, Leticia

Soberón, Joan Torra, Giovanni Maria Vian

Redacció, administració, publicitat

i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014

BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: *Mn. Joan E. Jarque*

i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Missatge Humà i Cristià*

Administració: *Isabel Giralt (comptabilitat),*

Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Macià Grau

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA*

Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El

Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272

SANT FRUITÓS DE BAGES - Dipòsit Legal

B 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

*Les opinions expressades pels
nostres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari*

Catalunya Cristiana

www.catalunyaecristiana.cat

**Més actualitat,
més continguts,
més seccions...
Més a prop teu!**

**Edició
digital
per només
90€ l'any**

**Edició en
paper per
145€ l'any
+
Edició digital
gratis!**

subscripcions@catalunyaecristiana.cat

93 409 27 70

**Nova
web**

Catalunya
Cristiana

Edició Digital Subscriu-te

Catalunya
Cristiana

**Llum
i esperança
en Maria**

P. 3, 8-11 | SUPLEMENT CENTRAL

La Sagrada Família
escriu un nou capítol
de la seva història amb
la inauguració de la
torre de la Mare de Déu

Fundació Santa Creu i Sant Jordi de la Sagrada Família

Jaume Padrós: «La formació humanística ens fa millors metges»

P. 25-29

Catalunya
Cristiana

Edició Digital Subscriu-te

Catalunya
Cristiana

Edició Digital